

HIPPOCRATES. 201

pasiatur. Meum corculum ! meus molliculus caseus ! quidni ? Eia age, optemperemus fratres societatis cupiditati, benè ædepol narrat, ah quantum non meretur de republica medica : quod pharmacopœis acidum, & salum *in append. fol. 75.* tam politulè discreuerit.

Puerilem sententiam declarat :

Cap. 22.

BReuiter nunc percurram acida, quæ societas docet falsis esse contraria *in append. fol. 52.* quam tamen doctrinam cum reliquis superius ostensis falsissimam, & ignorantia plenam inuenio, vt per ignem (qui professor publicus, & iustus iudex vocatur : dialectica enim hanc discretionem non habet, ea saltem scientias re-
pertas, & veras, in quouis scibili methodicè, rectè & clarè magna utilitate proponere, & tractare nouit) feruatis vocibus vsu receptis, demonstrabitur. Salium autem sapores, quantum visum fuit, pro intelligentia præsentis compendioli, supra distinxim.

Capite nitri, & salis communis marini ana uncias quatuor, & a-

I 5 lu-

Ignis, tam internus, quam externus ordinarius creator naturæ librum explicat, neque timet dialecticorum.
ERGO.

luminis vncias duas: fiat puluis, cui superadde aquam simplicem, quantum satis pro salium solutione (quæ non agunt nisi soluta) & habebis liquorem salsum, cui adde auri foliorum duas saltem drachmas, misce aurum cum salibus, & eoque in olla vitreata ad siccitatem, sub finem auge ignem, donec odorem aquæ fortis instar spiret, sic in mixturæ falsedo aurum erodit: albam in assam in olla dissolve aqua communi, solum quiescat vitro in vase, donec salium facies subsideant, clarum per inclinationem effunde: huic claræ solutioni guttatim instilla alcali quoddam fixum resolutum, ex. gr. liquorem tartari, qui statim absorbet subtiliores acidis spiritus, & ilicò aurum cadit coloris purpurei.

Hac in operatione sal non obfuit acidis spiritibus, vt docet approbatoria turba, sed alcali tartari acidum absorbens, compositum destruxit.

Eadem via sed maiori impetu distillata aqua ex nitro, & alumine, quam fortem dicunt, in qua sit solum sal marinum, aurum dissoluit, nisi enim sal in aqua forti acidissima dissoluitur, aurum non corroderetur.

Non

HIPPOCRATES. 203

Non itaque destruit sal acidam
aquam fortem, neque in sicca, ne-
que in humida via, sed ei vigorem
addit sale armoniaco similem:
Hinc Basilius

*Vas im edler vvird gefun-
den Klaar*

*Das steckt in mier auch gantz
und gaar.*

Hinc liquet, aurum non dissol-
ui, vel potius corrodi, nisi à
salsis liquoribus: quare autem aci-
dus salis spiritus hoc soluit? dixi, &
ostendi suo loco, quod nimirum
spiritus rodendo, redit in id, quod
erat à natiuitate, id est in sal.

Aliud peritucundum experi-
mentum oculis obijciam, quo
ostendam salsa acidis non esse
contraria.

Ex vitrioli exsiccati libris tri-
bus, nitri libris duabus, communis
sulphuris florum vncijs sex, & sa-
lis communis libris quinque, &
laterum puluere, quantum satis,
ne salia cum sulphure fundantur,
misce exactè, & distilla aquam ex
arena saltem, in hanc aquam sine
præmissa rectificatione impone
aureos nummos, & intra breue
tempus in tepido loco, videbis a-
quam aureo colore tinctam, quã
effunde, & aliam superadde, & ite.

rum detine in loco calido, donec
satis sit tincta: aquas tinctas con-
funde in aliam phiolam, atque in
illam aquam pone laminam ar-
genti prius tamen cupellati, tunc
aureo colore tincta aqua statim
nigrescit, paucisque momentis to-
tum argentum inuisibiliter dissol-
uitur, caditque totum in calcem
nigram, quam periti in arte sine
contradictione aurum dicunt.

Notandum, quod aqua ab auro
non tincta, argentum non dissol-
uit, imò ne tangit quidem: Hinc
*Basilus de argento, tract. de pro-
prietatibus planetarum.*

*Mein seel mein geist, und mei-
nen leib*

*Hab ich mein König zu gee-
igt &c.*

Aureos nummos ablue, hos re-
peries aliquantulum pallidiores,
sed parum, aut nihil de pondere
amississe, hoc experimentum est
consideratione dignum.

Cum vero supradictas species
igni nudo, & aperto distillaueris,
addendo plus de farina laterum,
tunc sane non extrahit tinctu-
ram, sed totum aurum plane dis-
soluitur. Hoc inquam experimen-
tum licet inutile prima fronte vi-
deatur, iucundum tamen est, &
magni

HIPPOCRATES. 205

magni momenti, sine sale non succedit, adeoque sal acidis his spiritibus nil nocuit, neque eos destruxit, vt inermis imbellisq; turba vociferat.

Sic etiam aqua fortis communis acidissima ex nitro, & alumine, vel vitriolo, non rodit, neque dissoluit antimonium crudum, sed superadde huic aquæ tantum salis fusi, idest mundi, & puri pulverizati, quantum soluere potest, hanc aquam superfunde antimonio, grosso modo saltem contuso, ad speciem granorum milij circiter, & ilicò leni calore agit in antimonium, cuius purum erodit, cui statim aquam frigidam superadde, & videbis sulphur separatum, quod aquæ forti instar picis supernatat. Adeoque sal acidissimæ aquæ forti non obfuit, neque destructionis signa edit.

Notandum, quod singulis vicibus vltra duas drachmas antimonij soluere ne tentes, nam in maiore quantitate non bene regi potest, idcò sulphur ab aqua falsa queque corroditur, & in feces vertitur.

Hoc sulphur ablue aqua frigida ab omni aciditate, & aspectu simile erit communi, nisi quod parum

*Antimonij
minera, ex
raucis mon-
tibus venis
vel maculis
rubris, hoc
modo solu-
ta fundis
aurum*

*Cinnabaris
pulvis
in aqua
soluitur*

*Antimonij
pulvis
in aqua
soluitur
in aqua
soluitur*

rum

*Oleum fe-
brifugum*

*feruntur
in
vino
et
alio
modo
et
alio
modo
et
alio
modo*

*Helmontij
cinnabaris*

rum viridescit, cuius granum vnum, vel alterum si dissolueris in oleo scorpionum simplici, addito parum spiritus vini camphorati, atque cum hoc dorsi spinam, carpos manuum, plantasque pedum vnica hora ante paroxysmum inunxeris, febres intermittentes tertianas omnes tolles.

Hoc est sulphur illud antimonij, quod Helmont extrahi iubet, *tract. de verbis herbis, & lapidibus*, quod vix à vulgari discrepat visu, nisi quod parum in viriditatem vergat: *fac cinnabarim*, inquit. Scio quod plurimi anxie, & magna inquietudine sese torquent in hac operatione, quam curiosis claro sermone nunc aperiam.

Funde hoc antimonij sulphur lenissimo igne in ferreo cochleari, fusi sulphuris ex. gr. sem. vnciæ, adde mercurij drachmas sex, plus minus non refert (sulphur enim tantum recipit, quantum mortificare potest) misce continuo spatula ferrea, donec refrixerint, massam reduc in puluerem (quam accendunt carbone ignito, vt superfluum sulphur deflagret in communi Cinnabaris operatione) tu vero ne perdas prætiosum sulphur inde retortæ largo collo, largo

HIPPOCRATES. 207

largo, inquam, collo, ne obturetur à cinnabari ascendente, & per gradus ex arena pelle, tunc quod superfluum erit, aut de mercurio, aut de sulphure, id per retortæ collum decurrit, quod colligito, & auge ignem, ut cupella candeat, & cinnabaris eleuabitur.

Frige factis rebus, frange retortam, cinnabarim reduc in puluerem, quam septies adhuc sublimabis per se idoneo vitreo vase, vel retorta, & habebis intentum.

Eadem via, & methodo, fit etiam cinnabaris vulgaris cum sulphure communi, sed sine repetitione sublimationis.

Studio Helmont hic subicit, mercurium non vulgarem, sed ex ipso antimonij corpore desumptum esse debere, ad quid namque in aurem, *filij nostris*, superflua hæc industria? cum eadem cinnabaris sublimatur post distillationem butyri antimonialis, nisi mercurius antimonij hic requireretur?

CHRISTALLVS tingitur in rubini colorem, si cum crudo antimonio rubris punctis notato, cum portiuncula auripigmenti commixto, & puluerizatis cementetur. ventum caueas, alias dehiscit, aut dif-

Cinnabaris vulgaris prepar.

operando deteguntur errores inuestigati prius, aliter non

diffringitur.

Rulandus parauisse suum balsamum ex antimonij sulphure, non leuis est coniectura illi, qui huius sulphuris potestatem expertus est.

Non omittendum hoc loco, quod Regulus antimonij non corroditur ab acido sulphuris, vel vitrioli, & si cogatur aucto igne, sublimatur in tenuissimum sulphur. At spiritus nitri hunc regulum conuertit in candidissimum puluerem, qui in clauso vase primo lentissimo, & paulatim aucto igne fixatur in puluerem rubicundum. Hic puluis à Paracelso vocatur **ANTIMONII TINCTURA**, quæ post separationem à corpore, **EXTRACTVM TINCTURÆ** appellari cæpit; vt docet cap. 5. lib. 2. Chirurgiæ magnæ. Quomodo ergo potest per acetum extrahi antimonij tinctura, quæ vitro nõdum inest? vt inutilis societas in Mantissa inutili in perpetuum crimen, & proximi detrimentum subscribit, & approbat.

*Extractum
tinctura
Antimonij*

Qua

Qua nocent docent.

Cap. 23.

EX haecenus ostensis operatio-
nibus, quæ omnes acidis, &
falsis perficiuntur, nullibi apparuit
alterius destructio, sed eamus ad
Rapsodiam, quam scriba superbo
titulo *Mantissam Hermeticam*
vocat, vt propria doctrina erudia-
mini, ybi sese offert. *Mercurij sub-
limati corrosivi vera preparatio.*

Vinum vendibile (ait Poeta)
Hedera non indiget, quare huic
titulo addatur *vera preparatio* nō
video: Suspisor ne reformatore mo-
re consueto hac vana promissio-
ne nobis dolose imponat, eamus
illi obuiam.

Mercurius, inquit, *recte subli-
matur cum sale, & vitriolo*, mi-
rum quod non timeat acidi vi-
trioli destructionem à sale, sed
quia sic ab alijs scriptum inuenit,
saltem addit: *vitriolum caute cal-
cinari debere, ne priuetur acido
spiritu*. Sibi videtur hic aliquid
magni momenti admonere: vt
etiam quod *sublimatio bis terue
reiteretur nonis speciebus sale, scil.
& vitriolo*: sed ad quid hæc repe-

quid Her-
mes de his
nugis sense-
rit ridicula
societas pla-
ne ignorat